

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Advokat Inge M. Evja AS
Garverivegen 22
Postboks 37
3836 Kviteseid

Telefon: 35 60 01 90
Mobil: 917 12 680

E-post: post@advokatevja.no
Internett: www.advokatevja.no
Org.nr : 918 444 386 MVA

Medlem av Den Norske Advokatforening

Kviteseid, den 18.12.2020
Ref:516 D28181
Deres ref: 200707558-68

Klage på avslag om forlenget byggefrist for Lårdal kraftverk i Tokke kommune

Undertegnede representerer Vest-Telemark kraftlag (VTK).

Det klages med dette på vedtak datert 11.11.2020 fra Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) der søknad fra VTK om forlenget byggefrist for Lårdal kraftverk blir avslått. Klagefristen ble i e-post av 24.11.2020 fra NVE utsatt til 18.12.2020. Klagen er således rettidig.

--

VTK oppfatter at avslaget i all hovedsak har grunnlag i kartlegging av naturverdier langs Lårdalsåi, gjennomført av BioFokus sommeren 2020. Ifølge NVE tilsier kartleggingen at utbyggingen vil føre til forringelse av en fossesprøytsone med A-verdi tilknyttet Kvålofossen, beliggende øverst i utbyggingsområdet. NVE har videre vurdert at det ikke er mulig å pålegge nye vilkår som avbøter de negative konsekvensene.

VTK er ikke enig i NVE sin vurdering knyttet til avbøtende tiltak. VTK mener det er fullt mulig å flytte inntaket nedenfor Kvålofossen, og at dette må anses som en mindre justering av prosjektet. Det presiseres at VTK ønsker å beholde konsesjonsgitt slukeevne på 2,0 m³/sek og utelatelse av Kvålofossen reduserer fallhøyden med kun 13 prosent.

Det anføres derfor at vedtaket må omgjøres slik at VTK gis forlenget byggefrist.

1. Nærmere om klagegrunnene

Vannressursloven §§ 27 og 19 annet ledd og vassdragsreguleringsloven § 15 åpner for å gi forlenget byggefrist til konsesjonæren.

I praksis har det vært forutsatt og praktisert lempelighet når det gjelder å få utbyggingsfristene forlenget. Dette følger blant annet av forarbeidene til vannressursloven, jf. Ot.prp. nr. 39 (1998-99) kapittel 9.8.1.

I Prp. 117 L (2016-2017) kapittel 7.2.4.1 til vassdragsreguleringsloven fremgår at det ikke er stilt noen nærmere betingelser for hva som kan begrunne en fristutsettelse og at « *[i] praksis gis det som regel fristutsettelse første gang konsesjonæren søker om det.* »

I det påklagede vedtaket refererer NVE til nyere praksis fra Olje- og energidepartementet (OED), og spesielt til klagesaken om Trolleholselva kraftverk i Høyanger kommune. I nevnte sak viste departementet til at nye vesentlige opplysninger om for eksempel naturmangfold kan føre til at en søknad om fristforlengelse blir avslått. Videre uttaler departementet: «*Det vil vere eit sentralt moment om det kan gis vilkår om tiltak som kan bote på ulempene.*»

1.1 Avbøtende tiltak

Lårdalsåi har tidligere vært utnyttet til kraftproduksjon og Kvålofossen har i flere runder vært omfattet av utbyggingstillatelser, senest ved NVE sitt konsesjonsvedtak i 2015. Etter ny kartlegging av naturverdier i 2020 har imidlertid NVE konkludert med at utbygging vil føre til en forringelse av fossesprøytsone med A-verdi, og at hårkurlemose og andre fuktighetskrevenne arter på fossebergene vil kunne få sterkt endrede levekår. Nevnte forhold fremstår som hovedårsaken til at NVE har avslått søknaden om forlenget byggefrist.

Ved å flytte inntaket til nedenfor Kvålofossen vil fossesprøytsonen bevares. På bakgrunn av rapportene både fra BioFokus og Faun må det også legges til grunn at verken hårkurlemose eller andre fuktighetskrevenne arter vil bli negativt påvirket av utbyggingen dersom det foretas slik justering av prosjektet.

NVE hevder imidlertid at flytting av inntaket nedenfor Kvålofossen «*trolig*» vil endre prosjektet «*radikalt*» fra det konsesjonsgitte, både med hensyn til produksjon og kostnad, og at en flytting av inntaket derfor ikke er et aktuelt avbøtende tiltak.

VTK er uenig i NVE sine vurderinger og anfører at flytting av inntaket nedstrøms Kvålofossen som et avbøtende tiltak er et sentralt moment i saken, ref. departementets uttalelse i Trolleholselva-saken. En slik forståelse følger også av *Retningslinjer for små vannkraftverk*, der det gis en oversikt over avbøtende tiltak som kan være aktuelle å vurdere. Blant tiltakene som er opplistet er:

- vurdere prosjektjusteringer / ulike utbyggingsalternativer for å redusere / unngå konfliktgrad innen ett eller flere fagtemaer
- vurdere lokalisering og landskapstilpasning av vassdragsinngrepet og tilhørende inngrep og anlegg
- flytting av inntak / avløp

VTK anfører at flytting av inntaket vil utgjøre en svært begrenset endring i prosjektet og at endringen utelukkende må anses som inngrepsreducerende. VTK har i denne sammenheng utarbeidet en kartskisse som illustrerer dette godt.

Bilag 1: Kartutsnitt - omsøkt og nedflyttet inntak mv.

Som kartutsnittet viser vil inntaket kunne flyttes fra kote 398 til kote 368 og dermed bevare Kvålofossen. Justeringen innebærer reduisering i fallhøyde på kun 30 meter, samtidig som lengde på rørgaten reduseres med 156 meter og inngrep i kulturlandskapet tilsvarende.

Videre vil justeringen medføre samling av inngrep ved at rørgate kan følge eksisterende traktorveg på nedsiden av gårdsvegen til g/bnr 18/1, samt plasseres nærmere gårdsveg på oppsiden. Selve inntaksdammen vil plasseres rett ovenfor eksisterende bru på gårdsvegen, både inntak og dam vil i all hovedsak utformes som konsesjonsgitt løsning. Justeringen holder seg innenfor influensområdet som allerede er undersøkt, ingen nye grunneiere vil bli berørt og grunneierne som vil få nytt inntak plassert på sin eiendom har samtykket i dette.

I konsesjonsvedtaket fra 2015 ble det lagt til grunn en anleggskostnad på kr. 33,4 millioner og en spesifikk utbyggingspris på 3,80 kr/kWh. Årlig produksjonsmengde ble beregnet til 8,7 GWh, noe som ble vurdert som normalt for et småkraftverk.

Bystøl har på vegne av VTK oppdatert beregningene for omsøkt inntak samt foretatt beregninger for nedflyttet inntak. Ved flytting av inntaket nedenfor Kvålofossen reduseres anleggskostnadene med kr. 2.230.000, fra kr. 39.344.000 til kr. 37.114.000. Årsproduksjonen reduseres med 1,35 GWh fra 10,24 GWh til 8,89 GWh, og utbyggingsprisen øker med 0,34 kr/kWh, fra 3,84 kr/kWh til 4,18 kr/kWh.

Bilag 2: Kostnadsoverslag av 26.11.2020 – omsøkt inntak

Bilag 3: Produksjonssimulering – omsøkt inntak

Bilag 4: Kostnadsoverslag av 26.11.2020 – nedflyttet inntak

Bilag 5: Produksjonssimulering – nedflyttet inntak

Etter VTK sitt syn er en utbyggingspris på 4,18 kr/kWh godt innenfor det akseptable, og VTK kan ikke se at verken økt utbyggingspris med 0,34 kr/kWh eller redusert årsproduksjon med 1,35 GWh kan anses å være radikale endringer slik NVE hevder i sitt vedtak.

1.2 Øvrige forhold

Det synes å være faglig enighet om at naturtyper som ikke er vassdragstilknyttede vil bli lite påvirket av utbyggingsplanene. BioFokus-rapporten (innhentet av Naturvernforbundet) vurderer at naturtypene hagemark, naturbeitemark, rik edellauvskog, store gamle trær og tresatt kulturmark i liten eller ingen grad blir berørt av det planlagte tiltaket. Faun naturforvaltning slutter seg til dette; det samme gjør NVE.

For oversiktens skyld vises det til vedlagte situasjonsplan, der områdene fra rapportene om biologisk mangfold er inntegnet.

Bilag 6: Situasjonsplan

Bilag 7: Situasjonsplan flyfoto

Naturtypene 1011, 1012, 1013, 1015, 1016, 1018, 1019, 1020, 1021, 1022, 1023, 1024 og 1025 er lokalisert slik at de ikke vil bli påvirket av utbyggingen, og ved å flytte inntaket nedenfor Kvålofossen vil heller ikke naturtype 1017 bli berørt.

Naturtype 1010 (rik edellauvskog) vil bli påvirket ved rørtraseen, men byggearealet vil bli begrenset som mye som mulig. Av totalareal i området på 13,2 daa vil kun ca. 2,6 daa bli påvirket, og arealbruken vil i all hovedsak følge eksisterende traktorveg og rørtrasé fra tidligere kraftverk. Som

nevnt vurderer de innhentede rapportene at rik edellauvskog i liten eller ingen grad vil bli berørt av tiltaket.

Naturtype 1014 (bekkekløft nedenfor Homme bru) har fått verdi C.

I konsesjonen fra 2015 ble det satt vilkår om at tiltakshaver må søke å unngå skade på ask og alm, og i særlig grad ta hensyn til styvede trær. Dette vil selvsagt VTK forholde seg til. Videre ble det satt vilkår om kartlegging av forekomster av søstermarihånd, noe som ble foretatt i mai 2019. Kartleggingen viste at det ikke ble funnet søstermarihånd i traséen.

VTK er fremdeles innstilt på å imøtekomme eventuelle nye krav fra NVE om spesielle hensyn på grunn av sårbare arter eller andre landskaps-/miljøelementer. En kan imidlertid ikke se at dette er tatt opp som en aktuell problemstilling av NVE.

2. Konklusjon

På bakgrunn av ovennevnte momenter, og i tråd med lovgivers intensjon og langvarig forvaltningspraksis, krever VTK at vedtaket fra NVE om avslag på søknad om utsatt byggefrist blir omgjort. En flytting av inntaket nedenfor Kvålofossen må kun anses som en mindre justering av prosjektet og endringen vil avbøte de negative konsekvensene av utbyggingen i tilstrekkelig grad.

Med vennlig hilsen

Inge M. Evja
Advokat